

سرپرستی اسرای کربلا در مقام رضا/حضرت زینب(س)؛ حافظ حریم کبریایی حق

حضرت زینب(س) راضی به قضای الهی بود و اگر این مقام رضا را نداشت، طبیعتاً نمی‌توانست سرپرستی کاروان اسرای کربلا را برعهده داشته باشد و با شهادت سخن بگوید؛ او با غیرتمندی خود حریم کبریایی حق را حفظ کرد و توانست پیام‌های حسینی را چنان منتقل کند که آثار آن امروز هم در میان ما باقی بماند.

حضرت زینب(س) راضی به قضای الهی بود و اگر این مقام رضا را نداشت، طبیعتاً نمی‌توانست سرپرستی کاروان اسرای کربلا را برعهده داشته باشد و با شهادت سخن بگوید؛ او با غیرتمندی خود حریم کبریایی حق را حفظ کرد و توانست پیام‌های حسینی را چنان منتقل کند که آثار آن امروز هم در میان ما باقی بماند.

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا مصطفی‌پور، عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی، در گفت‌وگو با خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، به مناسبت سالروز وفات حضرت زینب کبری(س)، با بیان این‌که این حضرت از جهات مختلف از شرافت و عظمت برخوردار است، اظهار کرد: حضرت زینب(س) هم دارای شرافت‌های نسبی و سببی و هم دارای شرافت‌های اکتسابی است.

مصطفی‌پور افزود: بعضی از انسان‌ها به اعتبار ارتباط با دیگران، مانند پدر، مادر، برادر، جد و ... دارای شرافتند و گاهی هم خود انسان فضایل و کمالاتی دارد که به اعتبار آن فضایل و کمالات دارای ارزش و شرافت است. شرافت نسبی حضرت زینب(س) که از جهت پدر، مادر، جد و برادران ایشان مشخص و به لحاظ شرافت اکتسابی هم حضرت زینب(س)، فضایل و کمالاتی دارد که این کمالات او را برجسته می‌کند.

شما اگر زندگی حضرت زینب(س) را ملاحظه کنید واقعاً می‌بینید که ایشان در عمل عاقلانه و به تعبیر امروزی عقلانی رفتار می‌کرد؛ بدین معنا که یک هدف مقدس را برای خود انتخاب کرده بود و برای تحقق آن هدف برنامه‌ریزی مناسب و مدیریت بالائی داشت

وی در ادامه در اشاره به برخی از کمالات علمی حضرت زینب(س)، عنوان کرد: معروف است که حضرت زینب(س) مفسر قرآن بود و در کوفه مجالسی برای تفسیر قرآن دائر می‌کرد که بانوان در آن جلسات شرکت می‌کردند و حضرت آیات قرآن را برای آنان تفسیر می‌فرمود. لذا وقتی شما در گفتار و کلمات حضرت زینب(س) مطالعه کنید، ملاحظه می‌کنید که چقدر در ضمن کلمات و گفتار از آیات قرآن استفاده می‌کند. همچنین خطبه‌هایی که حضرت در کوفه و شام ایراد می‌کند، متخذ از آیات قرآن کریم است. ایشان وقتی که در شام سخنرانی می‌کند، به یک شکل از آیات قرآن استفاده می‌کند و در کوفه هم به گونه دیگری از این آیات بهره می‌برد و این نشان تسلط حضرت زینب(س) در تفسیر قرآن است.

واجد بودن سطح بالائی از عقل نظری و عقل عملی؛ عامل خوانده شدن حضرت زینب(س) به «؛عقیله بنی‌هاشم«؛

مصطفی‌پور در مورد والائی‌های رفتار حضرت زینب(س)، مهم‌ترین القاب آن حضرت را مشیر به این ویژگی‌های رفتاری دانست و بیان کرد: در اوصاف آن حضرت می‌بینیم که ایشان را عقیله بنی‌هاشم خوانده‌اند. عقیله یعنی خردمند و خورز. حضرت زینب(س) انسانی است که هم به لحاظ عقل نظری و درک و شناخت در سطح بسیار بالائی بود و این درک بالا را می‌توان در خطبه‌های کوفه و شام دید که چگونه در ستایش خدا و عظمت پروردگار سخن می‌گوید و چگونه از آیات در ارتباط با بحث قیامت و مواردی از این دست استفاده می‌کند و به لحاظ عقل عملی نیز می‌توان به وضوح دید که حضرت زینب(س) در اوج بود.

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی افزود: شما اگر زندگی حضرت زینب(س) را ملاحظه کنید واقعاً می‌بینید که ایشان در عمل عاقلانه و به تعبیر امروزی عقلانی رفتار می‌کرد؛ بدین معنا که یک هدف مقدس را برای خود انتخاب کرده بود و برای تحقق آن هدف برنامه‌ریزی مناسب و مدیریت بالائی داشت.

وی با اشاره به اوج حضور حضرت زینب(س) که در ماجرای کربلاست، ادامه داد: واقعاً اگر سطح بالای عقل عملی در آن حضرت نبود، طبیعتاً نمی‌توانست کاروان اسیران را درست سرپرستی و مدیریت کند؛ در جایی که باید سخن بگوید، در جایی که باید سکوت کند، در جایی که باید عده‌ای را تشجیع کند و یا در جایی که باید اعتراض کند. این‌ها همه رفتارهایی بود که نشان از سطح بالای عقلانیت در حضرت داشت و همین جهت است که ایشان را عقیله، یعنی عاقل و خردمند خوانده‌اند.

مصطفی‌پور با اشاره به این مطلب که برخی حضرت زینب(س) را به عنوان ولی‌الله نیز می‌شناسند، بیان کرد: مقام ولایت مقامی است که انسان اوج محبت خود را در برابر خدا نشان می‌دهد و خدا هم به او عنایت ویژه دارد که او بتواند دلسوزانه کارهایی را که به عهده اوست انجام دهد و معنویت متعالی را کسب کند.

سرپرستی کاروان اسرای کربلا با صبر، پایداری و شجاعت برآمده از استقرار در مقام رضا

وی از قرار داشتن حضرت زینب(س) در مقام رضا در حادثه کربلا یاد کرد و گفت: حضرت زینب(س) از کسانی بود که در مقام عمل واقعاً راضی به قضای الهی بوده است که یکی از مقامات اهل سلوک است. حضرت زینب(س) اگر این مقام رضا را نداشت طبیعتاً نمی‌توانست سرپرستی کاروان اسرا را به آن نحو برعهده داشته باشد و با شجاعت و شهامت سخن بگوید.

حضرت زینب(س) انسانی است که هم به لحاظ عقل نظری و درک و شناخت در سطح بسیار بالائی بود و این درک بالا را می‌توان در خطبه‌های کوفه و شام دید؛ که چگونه در ستایش خدا و عظمت پروردگار سخن می‌گوید و چگونه از آیات در ارتباط با بحث قیامت و مواردی از این دست استفاده می‌کند

این محقق و پژوهشگر ادامه داد: زمانی که حضرت زینب کبری به مجلس عبیدالله وارد می‌شود و عبیدالله سعی می‌کند که با سخنی ایشان را به سکوت بکشاند و می‌گوید «دیدید که خدا با برادران شما چه کرده است؟ مردان شما را کشته و شما را به اسیری آورده است؛ در این جا می‌توان اوج آن مقام رضا و مقام عشق و محبت الهی را در این جمله حضرت زینب(س) دید که می‌گوید «ما رأیت الا جمیلاً؛ من جز زیبایی چیزی ندیدم؛ واقعاً کاری که به خدا مربوط می‌شود زیباست به دلیل این که خدا جمیل است و کاری هم که انجام می‌دهد کار زیبا می‌شود. عبیدالله می‌گوید که دیدید خدا چه کرده است و ایشان هم می‌گویند که خدا کار بدی نکرده است، اما شما آدم‌ها دستورات خدا و برنامه‌های الهی را نادیده گرفته‌اید و پاکترین انسان‌ها را با همراهانش به بدترین وضعی به شهادت رساندید.

مصطفی‌پور بیان کرد: این نشان می‌دهد که حضرت زینب(س) تا چه اندازه بر خود مسلط است و واقعاً انسانی که محبوب خدا باشد، نتیجتاً اهل صبر و پایداری خواهد بود و در نتیجه هم می‌تواند خیلی راحت در حوادث، بدون این که خود را بیازد، حرف بزند. مقام حضرت زینب(س) در شجاعت و صبر و پایداری، جایگاهی به او داده است که حتی اهل سنت هم وقتی که راجع به او کتاب می‌نویسند به او عنوان قهرمان می‌دهند و می‌گویند «زینب بطة کربلا؛ و ما می‌بینیم که در مقام صبر و پایداری، ایشان واقعاً یک قهرمان روحانی است.

حضرت زینب(س)؛ عالمه غیرمعلمه و صاحب مقام دارنده علم لدنی

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی همچنین به صفت «عالمه غیرمعلمه؛ به عنوان یکی از اوصاف حضرت زینب(س) اشاره کرد و گفت: عالمه غیرمعلمه یعنی کسی که آگاه بود اما از کسی تعلیم نگرفته بود. در واقع ایشان مقام علم لدنی داشته است و این هم خیلی مهم است که انسانی به جایی برسد که بتواند از خدا علم دریافت کند؛ که البته آن هم به ویژگی‌های شخصیتی آن حضرت باز برمی‌گردد.

غیرتمندی؛ از ویژگی‌های حضرت زینب(س)/ حفظ حریم کبریائی حق با غیرتمندی زینب(س)

وی از غیرت به عنوان یکی دیگر از ویژگی‌های حضرت زینب کبری(س) اشاره کرد و افزود: انسان دارای غیرت کسی است که به دیگری اجازه ندهد به حریم ناموسش وارد شود. خدا غیور است و انسان‌های غیرتمند را دوست دارد. یکی از ویژگی‌های حضرت زینب(س) غیرت او بوده است و می‌بینید که حریم کبریائی حق را چگونه حفظ کرده و چگونه توانسته است اهداف و رسالت‌ها و پیام‌های حسینی را در زمان خود به مردم شام و کوفه و سایر مناطق منتقل کند؛ به نحوی که آثار آن امروز هم در میان ما باقی بماند.

مصطفی‌پور افزود: حضرت زینب(س) غیرت داشت یعنی اجازه نمی‌داد کسی به حریم عفت او و زنان و فرزندانی که با او بودند نزدیک شود و به مناسبت‌های مختلف این غیرت را نشان می‌داد و واقعاً این نشان‌دهنده بلوغ شعور در یک انسان کامل است که بتواند این

غیرت را در خود حفظ کند.

وی در پایان اضافه کرد: فصاحت و بلاغت و سخن‌وری، عابده بودن، جهادگری با نفس و قرار داشتن در اوج کمالات معنوی و عرفانی دیگر ویژگی‌های حضرت زینب(س) است. ایشان مربی خوبی برای فرزندان خود بود و رسیدن دو فرزندش به مقام شهادت در کربلا گواه این مسئله است. ایشان شعور الهی و دین الهی را محافظت کرده و موجب رسیدن پیام کربلا به همگان شده است و امیدواریم که خداوند به شیعیان توفیق دهد که از خصوصیات شخصیتی حضرت زینب(س) در جهت تکامل ساختار شخصیتی و انسانی خود استفاده کنند.